

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 81/2023-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátskou kanceláriou, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 2 CbZm 30/2018 (pôvodne sp. zn. 3 Zm 635/2013) po právoplatnosti nález č. k. I. ÚS 262/2020 z 20. augusta 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa v poradí treťou ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 CbZm 30/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“) v období po právoplatnosti nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 262/2020 z 20. augusta 2020. Zároveň žiada aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 3 681 eur, ako aj o úhradu trov konania.

2. Ústavný súd o prvej ústavnej sťažnosti sťažovateľa rozhodol nálezom č. k. I. ÚS 262/2020 z 20. augusta 2020 (právoplatným 4. septembra 2020, pozn.), ktorým vyslovil porušenie sťažovateľom označených práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom (ďalej aj „nález ústavného súdu“).

3. V poradí druhú ústavnú sťažnosť namietajúcu identický obsah práv v napadnutom konaní sťažovateľ doručil ústavnému súdu 22. decembra 2021 a ústavný súd ju následne uznesením č. k. I. ÚS 81/2022 z 9. februára 2022 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

4. Z obsahu tretej ústavnej sťažnosti a príslušného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného vo 4. rade je stranou sporu o zaplatenie sumy 15 211,42 eur s príslušenstvom zo zmenky, ktorý sa začal návrhom žalobcu na vydanie zmenkového platobného rozkazu 6. augusta 2013. Napadnuté konanie nebolo ku dňu podania tretej ústavnej sťažnosti právoplatne skončené, pričom celková dĺžka napadnutého konania predstavovala ku dňu podania tretej ústavnej sťažnosti viac ako 9 rokov a 1 mesiac a od právoplatnosti nálezu ústavného súdu uplynuli viac ako 2 roky a 1 mesiac. Okresný súd v konaní rozhodol rozsudkom č. k. 2 CbZm 30/2018-627 z 22. septembra 2022, pričom sťažovateľ sa proti rozsudku odvolal. Okresný súd v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti vykonával procesné úkony nevyhnutné k predloženiu spisovej dokumentácie Krajskému súdu v Bratislave.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti pomerne rozsiahlo popisuje, v čom spočíva naplnenie predpokladov prípustnosti ústavnej sťažnosti a v čom vidí splnenie predpokladov na vyslovenie porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, poukazujúc na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Zároveň poukazuje aj na súvisiacu judikatúru ESLP týkajúcu sa výpočtu primeraného finančného zadosťučinenia.

6. Podstata sťažovateľovej právnej argumentácie priamo súvisiaca s napadnutým konaním okresného súdu spočíva v tom, že napadnuté konanie je poznačené zbytočnými prietahmi, pretrvávajúcou nečinnosťou okresného súdu, jeho neefektívnou a nesústredenou činnosťou. Sťažovateľ osobitne zdôrazňuje, že okresný súd od vydania nálezu ústavného súdu nariadil len jedno pojednávanie na 16. máj 2022, ktoré sa následne odročilo na 19. júl 2022 a neskôr na 22. september 2022, čo je podľa názoru sťažovateľa neprimerané.

7. Podľa sťažovateľa nejde o obzvlášť zložitú vec s vysokým počtom účastníkov, ktoré by odôvodňovalo ústavne neprimeranú dĺžku trvania konania, a preto zastáva názor, že dochádza k neprimeranému zásahu do jeho práv, čo zjavne ovplyvňuje aj náklady na dané konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 262/2020 z 20. augusta 2020 (právoplatného 4. septembra 2020, pozn.).

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

11. Z hľadiska právnej a faktickej zložitosti prípadu ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by nasvedčovali, že napadnuté konanie je po právnej alebo skutkovej stránke zložitým. V súvislosti so sťažovateľovou námietkou týkajúcou sa najmä ekonomického dopadu dĺžky konania na sťažovateľa ústavný súd nepopiera, že výsledok napadnutého konania je pre sťažovateľa nepochybne dôležitý, ale tento typ konania nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany konajúcich súdov osobitný prístup (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých).

12. Ústavný súd posúdil aj správanie sťažovateľa ako druhé kritérium pri skúmaní existencie zbytočných prietahov v konaní. V tejto súvislosti ústavný súd nesúhlasí s tvrdením sťažovateľa, že svojím správaním neovplyvnil dĺžku napadnutého konania. Ústavný súd pripomína, že už pri posudzovaní v poradí druhej sťažovateľovej ústavnej sťažnosti zistil, že správanie sťažovateľa ako strany sporu a jeho návrh na prerušenie napadnutého konania (24. júla 2015) boli okolnosťou priamo ovplyvňujúcou postup konajúceho súdu (bod 11 uznesenia sp. zn. I. ÚS 81/2022).

13. Na margo nosnej argumentácie sťažovateľa týkajúcej sa odročenia naplánovaného pojednávania zo 7. júna 2022 na 22. september 2022 ústavný súd poznamenáva, že k odročeniu pojednávania došlo práve na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že v súlade s platnou judikatúrou ESLP sťažovateľovi síce nemôže byť vyčítané uplatnenie procesných prostriedkov, ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje vnútroštátny právny poriadok, avšak na druhej strane podľa ESLP nemožno pričítať štátu zodpovednosť za prietahy, ktoré v konaní vznikli v dôsledku nutnosti vysporiadať sa s takýmito návrhmi (k tomu pozri rozsudok ESLP č. 52859/99 z 25. 5. 2004, Dostál proti Českej republike, § 220).

14. Ústavný súd taktiež podrobil súdnemu prieskumu aj postup okresného súdu v napadnutom konaní. V danej súvislosti taktiež opakovane poukazuje na uznesenie sp. zn. I. ÚS 81/2022, v ktorom za obdobie od právoplatnosti nálezů až do 9. februára 2022 nezistil v postupe okresného súdu existenciu zbytočných prietahov a v dôsledku toho odmietol sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú (body 9 až 11 uznesenia sp. zn. I. ÚS 81/2022). V súvislosti s nasledujúcim obdobím ústavný súd po dôslednej analýze procesných úkonov okresného súdu konštatuje, že okresný súd konal v priebehu roka 2022 plynulo, čo napokon viedlo k vydaniu meritórneho rozsudku z 22. septembra 2022, proti ktorému podal odvolanie práve sťažovateľ.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

17. Napokon ústavný súd uzatvára, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania, resp. odvolacieho konania signalizoval vznik priesťahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu